

Investeren in de *kwaliteit van de samenwerking*: wat is haalbaar, productmatig en financieel

# Inspectie Metaalconservering

BEWIJS VAN BEKWAAMHEID  
TOEZICHTHOUDER



GUUS  
SCHMITTMANN  
verzinken



**In een nieuwe serie portretteert Vakblad Oppervlaktetechnieken docenten die één van de vele VOM-cursussen geven. De aftrap is voor Guus Schmittmann, in het dagelijks leven technisch adviseur bij de Stichting Doelmatig Verzinken.**

Afkomstig uit de offsetdrukkerij kwam Guus Schmittmann (54) in 1979 in de conserveringswereld terecht. Hij volgde in de avonden een laboratoriumopleiding en werkte achttien jaar voor het Adviescentrum VOM (niet te verwarren met de branchevereniging VOM die dit tijdschrift uitgeeft –red.). Sinds juni 1997 is hij als technisch adviseur in dienst van de Stichting Doelmatig Verzinken (SDV), waar hij zich voornamelijk bezighoudt met expertisewerk en het onderzoek naar schade: waarom faalde een conserveringssysteem, wat ging fout en waardoor, hoe is de schade te herstellen, maar vooral: hoe is die te voorkomen? Hij geeft ook gastcolleges aan bedrijven en studenten op dit gebied en houdt zich daarnaast bezig met het “rechttoe-rechtaan”-inspectiewerk van SDV. Met groot enthousiasme en kennis van zaken vertelt hij over zijn vakgebied:

Los van zijn werk bij SDV is Schmittmann als docent al jaren betrokken bij de cursussen van de VOM. Bijkomend voordeel is dat SDV en VOM beide zijn gehuisvest in het gebouw van de Metaalunie en Schmittmann dus dichtbij het vuur zit. Sinds 1984 geeft hij de VOM-cursus Inspectie Metaalconservering. De VOM ontwikkelde deze en andere cursussen destijds op verzoek van de Bouwdienst van Rijkswaterstaat, waar grote behoefte bleek te bestaan aan meer kennis van metaalconservering in brede zin. Aanvankelijk werd de cursus overdag gegeven aan werknemers van RWS, later was zij voor iedereen toegankelijk en werd ze in de avonden gegeven. “De cursus besloeg maar liefst 23 avonden en heeft ruim tien jaar goed gedraaid. Er was zoveel belangstelling voor, dat we jaarlijks twee groepen van 15-20 deelnemers elk moesten maken. In de praktijk

betekende dit dus dat ik een groot aantal jaren 46 avonden in de weer was en wekelijks twee keer een cursus gaf. Maar vooral voor cursisten is dat niet meer van deze tijd.”

De laatste tien jaar nam de belangstelling af en werd de cursus niet meer klassikaal gegeven, maar incidenteel schriftelijk aangeboden. “Mensen hadden en hebben geen tijd en gelegenheid meer om 23 avonden per jaar naar cursus te komen. Bovendien was er minder behoefte aan metaalconservering in de breedte. De cursus was mede zo uitgebreid vanwege de aandacht voor metaalconservering in brede zin: ijzer, staal, aluminium, RVS, het hele pakket dus. Dat was voor de meeste mensen iets teveel van het goede.” Sinds januari van dit jaar is de klassikale cursus weer een feit, maar in een nieuwe opzet. De VOM heeft de cursus nu teruggebracht tot 12 avonden en ontdaan van de non-ferrometalen. De cursus behelst nu de conservering van constructiestaal, maar dan wel alle vormen van conservering: stralen, verzinken, verfsystemen, diverse voorbehandelingsmethoden. Schmittmann heeft het cursusmateriaal zelf samengesteld. Voor de nieuwe cursus heeft hij een enthousiaste groep van zeven cursisten met een zeer diverse achtergrond. “Drie voorlieden van stralers en coaters, twee toezichthouders van directievoerders in grote bouwwerken, iemand van een inspectiebureau en iemand van een ingenieursbureau. Sommigen willen de diepte in, anderen willen juist basale praktische uitleg. Dat maakt het lesgeven aan deze groep afwisselend en uitdagend. En zo’n kleine groep maakt het vooral ook persoonlijk, waardoor mensen hun eigen vragen aan bod zien komen.”

Hoe ziet Schmittmann de aandacht voor conservering in de reguliere mbo- en hbo-vakopleidingen? “Die is mijns inziens minimaal. Ik geef zelf op zo’n zeven hbo-opleidingen voor verschillende afdelingen zoals bouwkunde, werktuigbouw, ontwerp en design een gastcollege van anderhalf à twee uur over corrosie en corrosiewering, met zinkbedekkingen en duplex-systemen. Ik vrees dat het voor studenten bij die uren

blijft gedurende hun hele opleiding! Hetzelfde gastcollege doe ik ook bij bedrijven, ook omdat men daar in de opleiding geen les in heeft gehad.” Heeft hij daar een verklaring voor? “De opleidingen zijn een weerspiegeling van de conserveringspraktijk in het bedrijfsleven. Conservering is het stiefkindje, zit vrijwel altijd aan het einde van een traject en mag vooral niet teveel geld en tijd kosten, waardoor de tijdsdruk bij de conserveerder meestal groot is. Tussen ontwerp en afwerking is de kaasschaaf er al heel vaak overheengegaan, niet zelden ten koste van de coatingkwaliteit. Dat komt mede door de ouderwetse manier van aanbesteden en is ook zichtbaar in de bestekken. Voor het overgrote deel zijn dat nog altijd standaardbestekken met vooral uitvoeringsvoorschriften, terwijl je in deze tijd toch eerder prestatiebestekken zou verwachten, waarin ook de *Total Cost of Lifecycle* is meegewogen: meer een levenscyclusbenadering dus. Die praktijk zorgt er ook voor dat ik in de cursus nauwelijks vragen krijg over prestatiebestekken. Co-makership neem ik in de praktijk wel steeds vaker waar, daar is dus ook aandacht voor in de cursus. De omslag naar prestatiebestekken zal vroeg of laat wel komen, want je verkoopt als conserveerder in feite levensduurverlenging... dat is nogal wat! Het zou dus ook veel beter zijn als ontwerper, bouwer en conserveerder in een veel vroeger stadium met elkaar zouden praten, en dus investeren in de *kwaliteit van de samenwerking*: wat is haalbaar, productmatig en financieel?”

“Je verkoopt als conserveerder in feite levensduurverlenging...”

Nu we het toch over ontwerp en onderhoud hebben, wil Schmittmann nog even iets kwijt over de beroepsopleidingen. Het verraste hem bijvoorbeeld niet dat de eigen hbo-dagopleiding Beschermingstechniek in Enschede na vijftien jaar de deuren sloot. “Voor technische studies is sowieso veel minder belangstelling dan vroeger. Jonge-

ren kiezen vaak voor beroepen die lucratiever lijken, ook als techniek eigenlijk hun hart heeft: bedrijfskunde, communicatie, commerciële studierichtingen. Begrijp me goed, die mensen zijn ook nodig, maar technici zijn wel de kennisdragers. Het toenemende gebrek aan technische kennis is dus niet alleen een probleem van onze sector, maar van de hele samenleving. Daarbij komt dat binnen de technische vakken ontwerp meer ‘sexy’ is dan onderhoud. Tel uit je verlies!” Techniek als vak zou dus weer aantrekkelijker moeten worden gemaakt, juist ook wezenlijke onderdelen zoals de conserveringstechnologie... aan enthousiaste en vakbekwame docenten als Schmittmann zal het niet liggen! Zo kon uw verslaggever nog genieten van een boeiend en leerzaam college over thermisch verzinken, dat een artikel op zichzelf verdient – wellicht in een volgend themanummer!

## CURSUS INSPECTIE METAALCONSERVERING

De VOM-cursus Inspectie Metaalconservering in de nieuwe opzet is in januari 2009 van start gegaan en duurde tot 15 april. Gedurende twaalf lessen worden alle conserveringen van constructiestaal behandeld:

1. metalen ondergonden;
2. voorbehandelingen;
3. verf en verfsystemen;
4. appliceren van verf;
5. thermisch verzinken en verzinkprocessen;
6. duplexsystemen op zink met voorbehandelingen;
7. inspectie en keuring.

Het ligt in de bedoeling dat de cursus één of twee keer per jaar wordt aangeboden. Bij voldoende belangstelling zal de tweede cursus van medio september tot december worden gegeven.

Maeslantkering: letterlijk en figuurlijk het sluitstuk van de Deltawerken. De duurzaamheid wordt mede bepaald door de conservering.